

DEMNITATE

Un spectacol despre prietenie, compromis și ajustarea subiectivă a realității

Am absolvit liceul în Brăila în 2009 sau, mai bine zis, în anii în care încă trebuia să faci un minimum de efort pentru a avea acces la informații de orice tip – vorbesc despre epoca unui internet vag și lacunar, conexiunea prin Dial-Up, dacă îmi aduc aminte exact. Prin 2006 sau 2007 am fost la una dintre primele mele piese de teatru contemporane la Teatrul Maria Filotti – *Angajare de clown*, a lui Matei Vișniec – din a cărei distribuție făcea parte și Marius Manole. Pentru momentele inedite de atunci și pentru că nu am mai avut ocazia să îl văd pe scenă în următorii aproximativ 12 ani, m-am hotărât să intru luni, 12 noiembrie 2018, în Sala Mare a Teatrului Sică Alexandrescu fără să citesc nimic despre mult așteptatul spectacol al Teatrului Avangardia. Exact ca în adolescență, am evitat preconcepțiile și împingerea fină a contururilor oricărei forme de discurs, o alterare tipică zilei de azi.

Pentru o piesă cu subiect politic, *Demnitate* joacă o carte interesantă, aceea a unui titlu care pare a concentra totul dintru început și de a lua poziție din punct de vedere etic. Nimic mai înșelător. Spectacolul nu este numai despre politică și politicieni, nu este despre acum și aici, chiar dacă se potrivește perfect în decorul socio-politic actual al României și nu numai. Această poveste este una stratificată, un fruct care trebuie să fie decojit cu grijă și atenție pentru a ajunge la miez – nucleul conflictual accesează, din punctul meu de vedere, o problematică morală de tip universal precum parcursul degradării umane la nivel individual, rolul compromisului în tot acest proces, momentul pervertirii, șansa salvării etc., o temă pe marginea căreia se problematizează, dar nu se trag concluzii tranșante, nu sunt servite soluții, personajele nu sunt sancționate.

Avem de-a face, astfel, cu un spectacol ingenios, plin de cinism și subtilități, care sondează probleme de viață reale cu o franchețe aparte și un umor aparent superficial în spațiile cărui se ascund adevăruri greu acceptabile despre natura umană. Alex (Șerban Pavlu) și Victor (Marius Manole) pun în scenă un dialog tensionat despre viața lor – despre politică, despre loialitate, despre prietenie și mirajul puterii – pe care îl manevrează impecabil. Doi prieteni și politicieni discutând de pe poziții (morale) diferite despre

munca lor, despre responsabilitățile lor în interiorul partidului, despre importanța transparenței, despre schimbare. Totul într-un decor simplu, minimalist – un birou cu două fotolii, o măsuță, o minibibliotecă. Pe măsură ce discuția ia amploare, conflictul începe să capete formă.

Jucată pe scenele din România în regia autorului – actorul, dramaturgul și regizorul spaniol Ignasi Vidal –, *Demnitate* este o piesă care merită văzută măcar o dată în viață. Născut pe 27 ianuarie 1973 în Barcelona, Ignasi Vidal pare a fi unul dintre cei mai talentați tineri dramaturgi ai Spaniei, cunoscut mai ales pentru piesele lui de teatru montate cu succes acasă, dar și în afara graniței, precum *Planul*, *Demnitate*, *Ciclopul și alte ciudățenii legate de iubire*, *Memorie sau Deșert*. Referindu-se la *Demnitate*, regizorul subliniază interesul său pentru sondarea unor limite ale moralei contemporane, caracterizându-și piesa ca o poveste „despre cum ambițiile individuale pot afecta prietenia. Aceasta este una dintre obsesiile mele ca autor. Până unde este dispusă ființa umană să ajungă pentru a-și îndeplini obiectivele pe care și le-a fixat la un moment dat?”¹

Ca spectator, trăiești intens drama ambelor personaje – și a celui prins în plasa propriilor ambiții și a celui care încearcă o remediere cât mai demnă a situației în cauză – ceea ce ar putea produce de fapt mutația mult dorită a conștientizării lipsei unor concepte morale clare, care își pierd treptat atât relevanța, cât și contururile. Puterea, de orice fel, pervertește, ajută la blurarea constantă a graniței dintre permis și nepermis și o mută după bunul plac, ceea ce s-a putut observa din păcate și în public, nu numai pe scenă – sala de teatru, plină-ochi de spectatori (care au plătit între 60 și 120 de lei pentru un loc), a fremătat de apeluri pe Whatsapp și de ringtonuri diferite. Ce-i drept, în primul rând, lângă mine, unei doamne de vârsta a doua i-a sunat telefonul foarte classy – *Für Elise*. Ar trebui să fie înștiințată că nici măcar pseudoerudiția nu anulează lipsa de respect în fața celor de pe scenă.

¹Ignasi Vidal pe site-ul Teatrului Avangardia, accesibil la adresa <https://www.teatrulavangardia.ro>

